

Powertennis verlegt

Het moderne powertennis wordt niet op maar steeds vaker ver achter de baseline beslist. Dat blijkt uit de wedstrijdanalyses die SportsCounts manager Bart Theelen maakte tijdens de Australian Open. Roddick dwong Schalken ver achter de baseline te gaan spelen en juist daar blijkt onze muurvaste baseliner kwetsbaar te zijn.

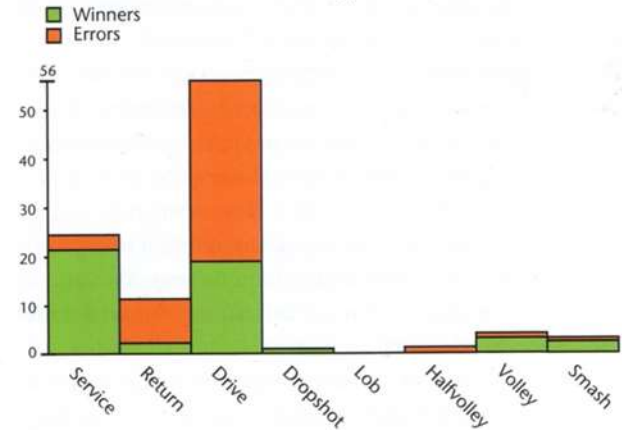
Tekst Bart Theelen
Figuren SportsCounts

Dat de wereldtop de laatste jaren is bestormd door hardhitters is niemand in de tenniswereld ontgaan. De vraag is alleen of de trainers in Nederland de consequenties daarvan hebben ingezien. Spelers zijn meer gaan fitnessen. En ja, de slagtechniek is aangepast. Maar is ook de baselinespel-situatie in de tennistrainingen daarop aangepast? Ik betwijfel het. Zoals het misschien ook te lang heeft geduurd voordat men in Nederland meer specifiek is gaan trainen op de service en de return. Deze slagen (service en return) bepalen gemiddeld genomen namelijk voor 35% de uitkomst van een wedstrijd. Het analyseprogramma van SportsCounts (zie ook Tennis & Coach nummer 3 van 2003, pag 12) heeft tijdens de Australian Open de wedstrijden van Schalken tegen Roddick (1-6, 2-6, 3-6), Federer tegen Hewitt (4-6, 6-3, 6-0, 6-4), Federer tegen Nalbandian (7-5, 6-4, 5-7, 6-3, samenvatting) en Federer tegen Ferrero (6-4, 6-1, 6-4) in kaart gebracht. De hieronder getoonde statistieken geven het gemiddelde weer over al deze geregistreerde wedstrijden.

Positie veroveren

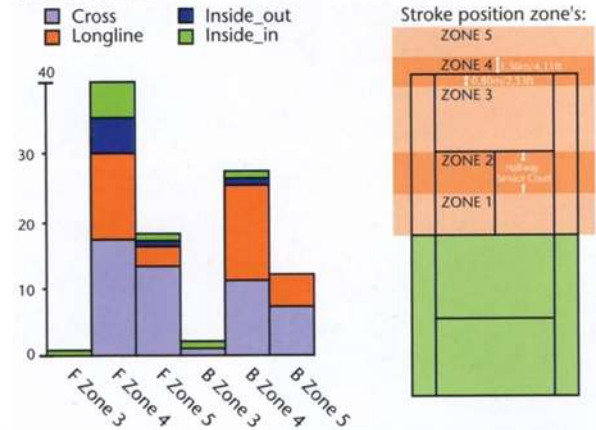
Tennisen is meer en meer een gevecht geworden om het verkrijgen van een goede uitgangspositie in het veld. Men kan het vergelijken met rugby. Eerst probeer je de tegenstander diep in de verdediging te drukken door meters op het middenveld te bemachtigen voordat de eindkick of snelle buitenspeler ingezet wordt. Voordat een topspeler voor de winner gaat of naar het net komt, tracht hij zijn tegenstander niet alleen naar links of rechts te sturen, maar ook naar achteren. Door het powertennis worden de baselinerally's en de rally's die met een passing eindigen tegenwoordig veel verder achter de baseline beslist.

Winners & Errors of each stroke type

FIGUUR 1 De drives zijn de meest bepalende slagen voor de uitkomst van een wedstrijd op topniveau. Naast de drive bepalen de service en return voor een substantieel deel de uitkomst van een wedstrijd.

FH & BH baseline Errors in each area

FIGUUR 2 In zone 3 maken topspelers bijna geen fouten. Het hedendaagse powertennis drijft spelers echter steeds vaker terug naar zone 5.

Uit figuur 2 blijkt dat 29% van alle onnodige fouten vanaf de baseline, gemaakt worden in zone 5. De getoonde onderverdeling van het speelveld in zone's wordt door onder andere Nick Bollettieri gebruikt in zijn trainingsprogramma's. Zone 5 begint zo'n anderhalve meter achter de baseline.

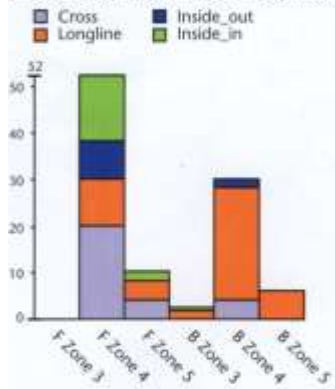
In de tachtiger en negentiger jaren concentreerde het baselinespel zich meer in zone 4. De toegenomen vaart in de ballen, gevoegd bij de al bestaande spin, dringt de baselinespelers tegenwoordig steeds verder naar achteren. Maar zelfs hiervandaan weten de toppers af en toe nog te scoren (zie figuur 3)

In de wedstrijd van Schalken tegen Roddick was het naar mijn mening duidelijk dat Schalken moeite had om vanuit zone 5 te spelen (Zie ook figuur 6). Hij sloeg vanuit zone 5 ten opzichte van zone 4 anderhalf keer

speelveld

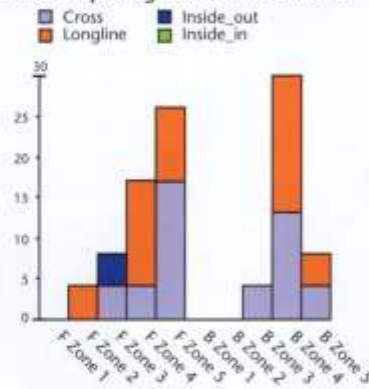
hem persoonlijk ontwikkeld softwareprogramma op de markt, waarmee trainers en coaches (en ook ouders) de wedstrijden van hun pupillen kunnen analyseren. Theelen is zelf in het bezit van een C-licentie. Kijk voor informatie op www.SportsCounts.com of mail naar bart@sportscounts.demon.nl.

FH & BH baseline Winners in each area

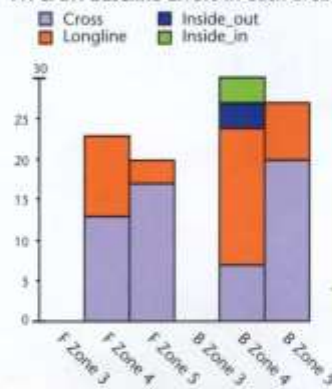
FIGUUR 3 Zelfs bij de baseline winners is het percentage uit zone 5 nog substantieel, namelijk 16%.

FH & BH passing Winners in each area

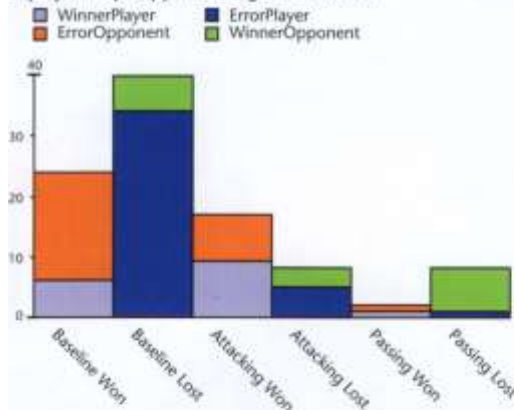
FIGUUR 4 Bij de passeerslagen wordt 56% van alle winners uit zone 5 geslagen en zelfs 76% van alle passing errors. Van dit laatste gegeven is geen figuur weergegeven.

FH & BH baseline Errors in each area

FIGUUR 6 Het in verhouding hoge percentage fouten van Schalcken vanuit zone 5.

Wi. & Er. (excl. service and return Wi. & Er.) of player resp. Opp in each game situation

FIGUUR 7 De baselinedeities van de wedstrijd Schalcken - Roddick gezien vanuit Schalcken. Dus 'baseline won' betekent op de baseline gewonnen percentage aan punten door Schalcken. Het totaal van alle kolommen is 100%. Service en return winners en fouten zijn niet meegenomen. Te zien is dat Schalcken vaker naar het net ging dan Roddick (kolom 3 en 4 opgeteld is hoger dan kolom 5 en 6 bij elkaar). Roddick gaat in de rally dus niet graag naar het net maar probeert van achteruit te scoren.

zo veel ballen fout als de overige geanalyseerde spelers (47% om 29%). Opvallend is dat vrijwel alle ballen, die Schalcken vanuit zone 5 fout slaat, het net in gaan. Omdat Schalcken dit waarschijnlijk zelf ook aanvoelde heeft hij vervolgens grotere risico's in zone 4 moeten nemen, wat dan ook tot meer fouten leidt. De als 'muurvaste baseliner' bekend staande Schalcken moest het dus ook in de baselinerally's afleggen tegen Roddick (zie figuur 7). Het grote verschil zat hem dus niet alleen in het serviceveld van Roddick.

Oefenen vanuit zone 5

Powertennis vereist een fit lichaam, met slagkracht, snelheid en een uitstekende coördinatie als minimale wapens. Het antwoordt op powertennis vereist andere spelroutines. Elke tennistrainer die de visie erop na houdt om zoveel mogelijk in wedstrijd situaties te trainen - waar ik zelf ook een grote voorstander van ben - moet zich afvragen of hij zijn spelers wel voldoende in een realistische zone laat trainen.

Toppers moeten hun passings steeds vaker vanuit zone 5 spelen

Schalcken weet dus waaraan hij kan gaan werken. Hij zoekt een goede sparring partner die vanuit zone 3 en 4 de ballen diep en hard naar hem toe kan spelen. Vanuit zone 5 moet hij vervolgens proberen de bal diep terug te spelen. Het is bekend dat zijn thuishtrainer Henk van Hulst (zie ook Tennis & Coach nummer 6 van 2003, pag. 20 t/m 23) een voorstander is van een rechte voetenstand bij de forehand. Het is echter de vraag of dat vanuit zone 5 nog wel mogelijk is en of Schalcken niet vaker vanuit open stand zal moeten gaan spelen.

Uiteraard zijn de hier besproken partijen nog niet geheel vergelijkbaar met de wedstrijd situatie van de topspelers in Nederland. Maar wil men de wereldtop bestormen, dan kan men het beste alvast maar goed voorbereid zijn. Dit betekent concreet dat oefeningen waarbij in de baselinerally gewisseld wordt van zone 4 naar 5 en vice versa, en oefeningen waarbij gepasseerd dient te worden vanuit zone 5, zeer nuttig zijn om in het 'moderne' tennis mee te kunnen doen.